

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
Катедра Архивистика и помощни исторически дисциплини

ПРОГРАМА
по
Архиви и информатика

ОКС: магистър

Специалност: *Архивистика и документалистика – магистърска програма по “Документален и архивен мениджмънт”*

Форма на обучение: редовна

Хорариум: напр. 60 ч. (45 л. + 15 упр.); кредити:

Вид дисциплина: задължителна

Лектор: доц. д-р Юри Тодоров

Анотация

Курсът запознава студентите от магистърската степен в специалността Архивистика и документалистика с основните направления и развитието на информатиката и информационните технологии и приложението им в работата на архиви, музеи и библиотеки. Съществена част от курса е представянето на технологиите за съхранение, разпространение и обработване на информация, които са стандарт за съвременните информационни системи. Комуникационната ориентираност и информационната обезпеченост на обществото изисква нов начин на работа в традиционните и електронните архиви. Съпоставянето на методите за информационно осигуряване в архивите с тези, използвани в музеи и библиотеки, обогатява тематичния кръг на курса с оглед на бъдещата професионална реализация на студентите.

На базата на основните познания в областта на компютърната информатика се разглежда архитектурата на съвременните компютърни системи по отношение на използвания софтуер на

системно и приложно ниво и възможностите за поддържане на компютърни мрежи и интернет-комуникации. Особено внимание се отделя на компютърния текстов документ, на различните формати за съхранение на текстова информация, на методите за дигитализиране на документи. Стандартите за работа с електронни документи и документи с електронен подпис, както и за вътрешноведомствена комуникация с електронни документи определят изискванията при архивирането им и при комплектуването на електронни архивни фондове. Създаването и поддържането на информационни бази данни както и търсенето на информация в такива системи с данни от структуриран и неструктуриран тип образуват следващия акцент в курса.

Търсенето, публикуването на информация в глобалната компютърна мрежа, стандартите за обмен на съобщения на индивидуално и групово ниво в интернет, както и средствата за работа с хипертекстови документи и мултимедийни бази данни в онлайн режим допълват представата за информационните технологии, които могат да бъдат в полза на бъдещите архивисти.

Теми

Лекции

- 1 Предмет и понятие за компютърна информатика, приложение на информатиката в архиви, музеи и библиотеки – прилики и отлики. 3
- 2 Архивна информатика – предмет, област на изследване и приложение. 2
- 3 Компоненти на компютризирания офис и архив – апаратна среда – автоматизирани работни места. 3
- 4 Понятие за машиночитаем и електронен документ, стандарти и законови разпоредби. Носители и среда на съхранение. 3
- 5 Средства за създаване на електронни документи – текстообработващи системи. Дигитализиране на традиционни документи. 3
- 6 Модел за управлението на електронния запис (ERMS) и електронния документ (EDMS). Терминология, класификационна схема. 4
- 7 Достъп и съхранение на електронни записи. Реферирание, търсене и административни функции. Функционалност. 3

8	Нефункционални изисквания за електронни записи, технически стандарти. Метаданни – принципи на създаване, основни елементи.	4
9	ISAD – Международни стандарти за архивно описание. Терминология, информационен модел на йерархичното описание на документи.	4
10	Модели за бази данни, конструиране на релационни бази данни за архивно описание.	4
11	Софтуер за архивен мениджмънт. Примери за използване, предимства и недостатъци на програмите (ADLIB, ARGUS, CALM, CORA, ISIS и др.)	3
12	Бази данни за архивно описание с MS Access и ISIS. Редактиране и манипулиране на записи в релационни бази данни. Информационни запитвания.	2
13	Обществени бази данни – изграждане и функциониране.	3
14	Компютърни мрежи и комуникации – основни понятия. Архивите в интернет.	2
15	Перспективи на развитие	2

Семинарни занятия

1	Конструкция на компютърните системи – елементи и функциониране.	2
2	Информационни носители, среда на съхранение, технологични и функционални изисквания за съхранението на електронния запис.	2
3	Автоматизация на документооборота в съвременни офис системи.	2
4	Системи за текстообработка, документни формати, дигитализиране на традиционни документи, електронен архив.	2
5	Работа с бази данни, конструиране на текстови бази данни с ISIS и Access.	2
6	Информационни запитвания, информационно търсещи системи. Описание на документи и метаданни.	2
7	Компютърни мрежи и комуникации – апаратна и програмна среда. Интернет-комуникации и онлайн бази данни, архивите в интернет.	3

Литература

Dorm, P. Electronic Records and Historians: The Case of Netherlands. – in: Electronic Information Resources and Historians: European Perspectives. St. Katharinen, 1993, pp. 219-225.

- Азълов, П.** Информатика : Операционни системи. София: Асио, 1996. - 95 с.
- Армс, В.** Електронни библиотеки: Уч. пособие для обучения в высш. уч. заведениях по курсам "Информатика" и "Информационни системи". ВИНТИ, 2002. - 275 с.
- Бърнев, П., С. Керпеджиев.** Основни понятия в информатиката. С. 1988
- Bauer, F.L, G. Goos.** Informatik. Eine Einfuehrende Uebersicht. Springer 1974
- Courtney, J.F., D.V. Paradise.** Database Systems for Management. Times Mirror/Mosby, 1988
- Karpinsky, R.** Beyond HTML. Osborne McGraw-Hill, 1996.
- Level, D.A., W.P. Galle.** Managerial Communications. Irwin, 1988
- Taylor, D.E.** Multiplatform Network Management. McGraw-Hill, 1996
- Vesikar, R.V.** Basic Business Communication. Irwin 1988
- Williams, B.K., S. C. Sawyer, S.E. Hutchinson.** Using Information Technology. A Practical Introduction to Computers and Communications. Irwin, 1997
- Фодор, Ж. Д. Бонифас, Ж. Танги.** Операционни системи - от РС до PS/2. Мир, 1992.
- Маджаров, И.** Интернет за персонален компютър. С. 1997
- Радев, Е. (ред.).** Информатика, С. 1995
- Райкерсдорфер, Г., К. Вердених, У. Райзингер.** Икономическа информатика, С. 1996
- Тодоров, Ю.** Аудиовизуални и информационни технологии в обучението. С. 2009
- Тодоров, Ю.** Електронни документи и архиви. История, 2005 г. кн. 1, с. 42-56. Бизнес секретар, 2004 г. кн.4, с.8-11; 2005 г. кн. 1, с.2-6.
- Тодоров, Ю.** За електронните документи. Национална конференция "Националното историческо образование", В. Търново, 14-15 май 2005 г. - В: Националното историческо образование, В. Търново, "Фабер", 2005 г., с. 164-169.
- Тодоров, Ю.** Аудиовизуални и информационни технологии в образованието. С. 2004
- Тодоров, Ю.** Информационни технологии в образованието. С. 2000
- Тодоров, Ю.** Историята в информационното общество. Историческо бъдеще, 2002 г., кн. 1-2, с. 278-288.
- Тодоров, Ю.** Информатика и история. Архивен преглед, 2000 г., кн. 3-4, с. 40-43.
- Тодоров, Ю.** Клиометрия. С. 2000
- Шат, С.** Локални мрежи - архитектура, избор, използване. С. 1993
- Закон** за електронния документ и електронния подпис. Обн. ДВ, бр. 34 от 6.04.2001 г., в сила от 7.10.2001 г.

Марков, К. и др. Информатика и научен мироглед - София: Фои-комерс, 2002. - 32 с.

Романски, Р. и др. Информатика: Информ. техника, системи и технологии. - София: Съюз на учените в България, 2003

Таллер, М. Что такое источник-ориентированная обработка данных; что такое историческая информатика. – В: История и компьютер: Новые информационные технологии в исторических исследованиях. М. 1993, с. 203-254.

Програмата е приета от ФС на ИФ на/протокол №

Декан: